

ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ

*Касянчук О.С., Чухно І.А.**

спеціальність «Адміністративний менеджмент», 6 курс

*доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к. держ. упр.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

Проблема інновацій для України є актуальною вже багато років. Зовнішні ринки для вітчизняних виробників раніше були і зараз залишаються практично недоступними. Для забезпечення зростання економіки нашої країни потрібно активізувати включення внутрішніх джерел економічного підйому, перш за все, за рахунок підвищення конкурентоспроможності, розширення виробництва і продажів на внутрішньому і зовнішньому ринках вітчизняної продукції. А це можливо тільки за рахунок інноваційного прориву. Саме він дає ключ до вирішення економічних проблем, які зараз загострюються. Розробка стратегії інноваційного розвитку реального сектора економіки, як свідчить досвід розвинутих країн, дає істотні результати і припускає активну пряму і непряму участь держави. Якщо Україна активно не включиться в процес розробки і впровадження інновацій у всіх сферах виробництва і суспільного життя, то виявиться на задвірках світового прогресу, під контролем високотехнологічних транснаціональних корпорацій.

Державне регулювання інноваційного розвитку в нашій державі здійснюється в рамках державної інноваційної політики, а вона визначається Законом України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 №40 – IV із змінами і доповненнями. Законодавство України у сфері інноваційної діяльності базується на Конституції України і складається із законів України «Про інвестиційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», та інших нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у цій сфері.

На сьогодні в Україні існує понад 200 нормативних документів, спрямованих

на реалізацію інноваційного та технологічного потенціалу країни, підвищення інвестиційної привабливості. Проте, основні їх положення носять декларативний характер, відсутня системність у проведеній державній політиці.

Основними принципами державної інноваційної політики, що визначені Законом України «Про інноваційну діяльність», є: формування нормативно-правової бази; орієнтація на інноваційний шлях розвитку економіки України; визначення державних пріоритетів інноваційного розвитку; забезпечення взаємодії науки, освіти, виробництва, фінансово-кредитної сфери у розвитку інноваційної діяльності; ефективне використання ринкових механізмів для сприяння інноваційній діяльності; фінансова підтримка, здійснення сприятливої кредитної, податкової і митної політики у сфері інноваційної діяльності; сприяння розвитку інноваційної інфраструктури; інформаційне забезпечення суб'єктів інноваційної діяльності; підготовка кадрів у сфері інноваційної діяльності.

Цей Закон також визначає правові, економічні та організаційні засади державного регулювання інноваційної діяльності в Україні, встановлює форми стимулювання державою інноваційних процесів і спрямований на підтримку розвитку економіки України інноваційним шляхом.

Головною метою державної інноваційної політики в Україні є створення соціально-економічних, організаційних і правових умов для ефективного відтворення, розвитку й використання науково-технічного потенціалу країни, забезпечення впровадження сучасних екологічно чистих, безпечних, енерго- та ресурсозберігаючих технологій, виробництва та реалізації нових видів конкурентоспроможної продукції.

Об'єктами інноваційної діяльності виступають інноваційні програми та проекти, виробниче обладнання, нові знання та інтелектуальні продукти, інфраструктура підприємства і виробництва, сировинні ресурси та товарна продукція.

Економіка розвинених країн на сучасному етапі значною мірою носить інноваційний характер, тобто базується на застосуванні нових знань і сучасних

інформаційних технологій. Успішність діяльності підприємств залежить від використання сучасних технологій, а конкурентоспроможність продукції – від відповідності технічного рівня продукції останнім досягненням науково-технічного прогресу. Практичне використання інноваційної ідеї приводить до створення нових або поліпшених виробів і технологій. Необхідно наявність якого-небудь роду підприємницької діяльності, щоб використання інновацій підвищувало ефективність роботи підприємства.

В реалізації інноваційної політики та забезпеченні інноваційного розвитку нашої держави існує ряд суттєвих проблем. Серед них основними є: відсутність чітких механізмів і регламентованих термінів розгляду інноваційних проектів; правова незахищеність проектів, яка ускладнює діяльність підприємств, що використовують досягнення інноваційної науки і призводить до утисків з боку контролюючих органів; нерозвиненість інноваційного ринку. Внаслідок вищевказаних причин інвестори не бажають фінансувати інноваційні проекти.

Слід окремо виділити недоліками розвитку інноваційного ринку до яких належать: неринковий характер формування цін; безсистемність у визначенні безпосередніх замовників і споживачів виконаних розробок; відсутність аукціонних торгів інноваційних розробок; відсутність інноваційних бірж та ефективної реклами; дефіцит маркетингових досліджень; низька питома вага витрат на інноваційну діяльність у капіталовкладеннях; відсутність недержавних науково-дослідних і проектно-конструкторських організацій.

Важливість інноваційної діяльності для стабільного економічного розвитку та державного регулювання цього процесу в даний час визнається в більшості держав світу. Однак реалізація Україною можливостей інноваційних досягнень в науці істотно ускладнюється негативними факторами. виправити ситуацію, що склалася може створення ефективних умов для розвитку інноваційної діяльності за підтримки з боку уряду.